

Ünnepi beszéd – 2011. március 15.

*Tisztelt Ünneplő Közönség!
Tisztelt Pilisvörösvári Polgárok!
Hölgyeim és Uraim!*

Végre eljött a tavasz, s újra eljött nemzeti ünnepünk is, március 15-e, s mi összegyűltünk, hogy megünnepeljük az 1848-49-es forradalom és szabadságharc ünnepét, megemlékezzünk nemzetünk 163 évvel ezelőtti nagy napjáról. A „*Szabadság – Egyenlőség – Testvériség*” hármas jelszavát hirdető győztes polgári forradalomról, amely néhány héttel később az áprilisi törvényekben megteremtette közjogi gyümölcseit: a törvénybe iktatott köztelherviselést, a politikai jogegyenlőséget, a népképviselést és a független nemzeti kormány létrejöttét Magyarországon.

Összegyűltünk, hogy kalapot emeljünk azok előtt, akik 163 évvel ezelőtt kiharcolták nekünk mindezt: Petőfi Sándor előtt, Irinyi József, Vasvári Pál és Jókai Mór előtt, Táncsics Mihály előtt, Széchenyi István, Kossuth Lajos, Batthyány Lajos és a többiek előtt.

Összegyűltünk, hogy amint ünnepeken szokás, elgondolkodjunk az ő sorsukon és a magunkén, összehasonlítsuk az akkori helyzetet a mostanival, s levonjuk a számunkra ma érvényes tanulságokat. – Van mit tanulnunk a forradalmi ifjaktól! Mert bár mi sok szempontból jobb korba születtünk, mint ők, mégis sokszor kevesebb bennünk a lelkesedés, az elszántság és a tettvágy, és hajlamosak vagyunk az önsajnálatra.

1848. március 15-én a márciusi ifjak és a szavukra hallgató pesti polgárok nem keseregtek, nem legyintettek lemondóan, hanem szervezkedtek és cselekedtek. Arany János fél évvel később így emlékezett vissza arra a napra: „... *ezerek meg ezerek csoportoztak össze Isten ege alá, ezerek meg ezerek emelték égre kezeiket, s egy szívvel, szájjal mondták Petőfi után az eskü szavait: „A magyarok Istenére / Esküszünk, / Esküszünk, hogy rabok tovább / Nem leszünk.*”

Ezt a lelkesedést, ezt az összefogást kellene gyakorolnunk ma is! Mert ma is egy új reformkorban élünk, és sok múlik azon, hogy mi mit teszünk. 1848-ban 23 évnyi hullámozó kimeneteleű reformküzdelem után sikerült végre átütő változást kivívni a társadalmi körülményekben. 2010-ben 20 éves rendszerváltoztatási próbálkozás után sikerült eljutnunk a fülkeforradalomhoz. Ha most, 2011-ben és a következő években jól élünk az összefogásból fakadt lehetőségekkel, akkor mi is hasonló győzelmeket arathatunk, mint elődeink 1848-ban. De ahhoz ugyanolyan tiszta lélek, ugyanolyan hit és elszántság, ugyanolyan tiszta akarat kell, mint amilyen az akkori emberekben volt. Vagyis: több, mint amit eddig felmutattunk...

Így látja ezt Borókai Gábor főszerkesztő is, aki a következőket írta a Heti Válasz múlt heti számában:

„A 163 évvel ezelőtti március 15-én jórészt azok a követelések összegződtek a 12 pontban, amelyek a polgárosodó nemzet megteremtését szolgálták. Az együvé tartozást jelképezték. Elődeink azért kívánták többek között a sajtó szabadságát, az évenkénti pesti országgyűlést, a törvény előtti egyenlőséget, a nemzeti őrsereget, a közös teherviselést vagy épp a Nemzeti Bankot, hogy kinyilváníthassák önálló létüket és közös akaratukat.

A rendszerváltozáskor a függetlenség és a szabadság kivívása, a politikai intézményrendszer megváltozása ellenben a jólét azonnali elnyerésének illúziójával kecsegtetett. Az egyéni boldogulás sokkal célravezetőbbnek tűnt fel, mint a közös tér belakása, a közös múlt, a közös kultúra, a közös nyelv és a közös cselekvés lehetőségeinek kiaknázása. A közös tudat nem megerősödött, hanem gyengült. Az ország szétszakadt. És nem csak oldalakra. De molekulákra... .. Húsz év súlyos válság kellett ahhoz, hogy rádöbbenjünk: bár bezárkóznunk szigorúan tilos, nekünk leginkább mégiscsak egymást érdemes választanunk.”

És az „egymást választani” itt nemcsak a magyar termékek és a magyar vállalkozások iránti bizalmat jelenti, hanem a magyar állami intézmények iránti bizalmat is. Ebben kell előrelép-nünk.

Csermely Péter újságíró is emellett érvel egyik közelmúltbeli blogbejegyzésében: *„A World Values Survey 2009-es adatai alapján (mi magyarok) sokkal kevésbé bízunk az intézményrendszerünk bármely elemében, mint egymásban. Míg az egymás iránti bizalom tekintetében Franciaország vagy Szlovákia előtt járunk, az intézményekkel szembeni bizalom terén sereghajtók vagyunk egész Európában. Ez tesz minket olyan megbocsátókká az adócsalással és a korrupcióval szemben. Érdekes ugyanakkor, hogy a magunkról bevallott, és a másokról feltételezett korrupció szintje egymástól nagyon eltér. ... Az ország lakóinak nagy részét jellemzi a bezárkózó, a kudarcokért mindig másokat okoló magatartás.”*

Ezt már az előbb idézett Arany János is megállapította 163 évvel ezelőtt, amikor is ezt írta:

„Végigaludtunk vagy harminc esztendői, egy hosszú békességet. Ezalatt sok mindenfélét álmodoztunk, és szörnyen elbíztuk magunkat. Elhitettük magunkkal, hogy amit bírunk, az a miénk, ahhoz a hazának semmi köze. Elhitettük, hogy annak tőkéje, kamatja a miénk, örökkön-örökké való időig, azt tőlünk soha senki el nem veheti. Azt hittük, hogy mind a világ végéig békesség lesz; kiszámítottuk, hogy mennyit fiadzik egy forintunk száz esztendő alatt. A hazára pedig, aki mindnyájunknak közös anyja, semmi gondunk nem volt: elcsaptuk, magára hagytuk: éljen, ahogy tud.

A haza élt is, ahogy; - de nem erősödött, csak tengődött, sőt naponkint gyengült, úgyhogy so-kan az értelmesek közül az életéért aggódtak. A hazának szüksége volt; sokszor felszólított bennünket, fiait s leányait: de mi elutasítottuk ajtónk előtt, vagy legfeljebb hitvány fillérrel szúrtuk ki a szemét, mint valamely koldusnak.”

Igaz ez nagyban, országos szinten, de igaz helyben, Pilisvörösváron is. Megmutatkozik ez az egyéni boldogulási stratégiákban, az egymás rovására való előrejutási kísérletekben, az egyéni kiskapuk keresésében, az ügyeskedésben, az adóelkerülésben, az egyéni érdekek kíméletlen előtérbe helyezésében, a közélettől való távolmaradásban vagy a köztisztviselőknek magáncélokra való kihasználásában.

Valljuk be azonban azt is, hogy nem véletlen ez az óvatosság az állammal, az állami intézményekkel szemben. Hiszen évszázadok alatt hány király, hány földesúr, hány kormányfő, hány párttitkár csapott be, lopott meg, fenyegetett és üldözött minket! Hány politikus kért még egy kis áldozatot, még egy kis kitartást, s hányszor nem teljesültek ígéreteik! Hányan vesztették életüket különböző korokban a törvényességért, az igazságosságért vívott harcban! Ne menjünk messzire, maradjunk 1848-49-nél: Petőfi meghalt a csataterén, a szabadságharc tábornokait és a Batthyány miniszterelnököt kivégezték, Széchenyi öngyilkos lett, Kossuth emigrációba kényszerült, Vörösmarty megőrült... Hasonló sorsok jutottak a névtelen hősöknek is:

sokan meghaltak a csatatéren; mások a bukás után fél kézzel, fél lábbal koldusbotra jutottak; ismét mások állásukat veszítették, bujkálni kényszerültek, lélekben megtörték. S ne tagadjuk azt se: amiért harcoltak, az rövid távon elbukott: a szabadságharcot leverték.

De a távlati célok mégiscsak megvalósultak: lett független felelős magyar kormány, megvalósult a jobbágyfelszabadítás, megszűnt a robot, a dézsma és az egyéb úrbéri terhek, szabad lett a sajtó és lett magyar hadsereg, lett nemzeti lobogó és magyar címer. Tehát a küzdelemnek, az összefoggásnak mégiscsak volt értelme. Hány millió ember élt szabadabban és boldogabban az elmúlt 163 évben az akkori hősök áldozatának jóvoltából?!

A tanulság tehát ez: van okunk az óvatosságra, akár egyfajta bizalmatlanságra is; de ez nem vezethet bezárkózáshoz, elzárkózáshoz, a közösség iránti felelősség elhárításához. Mindnyájunk közös érdekében tudnunk kell összefogni, tudnunk kell áldozatot hozni – országos és helyi szinten egyaránt. Úgy, ahogy 1848-49-ben. Vagy 1956-ban. Vagy mint tavaly az iszapkatasztrófa bekövetkeztekor, vagy korábban árvizek, gátszakadások alkalmával. Vagy mint 2010-ben a parlamenti választásokon. Vagy mint helyi szinten 2010 októberében, az önkormányzati választásokon.

De nemcsak a rendkívüli pillanatokban kell összefognunk, hanem a hétköznapokon is. Hogy ez az összefogás lehetséges, azt mutatja a saját múltunk, de mutatják más nemzetek, más közösségek példái is. Vannak például országok, ahol a munkaképes lakosság 70%-a dolgozik, míg Magyarországon ez a szám csupán 55%. Vannak környékbeli települések – például Üröm és Solymár –, ahol az 1 főre jutó településen maradó személyi jövedelemadó 30.000 Ft fölött vagy annak közelében van. Ezzel szemben ez az összeg Pilisvörösváron 13.388 Ft/év... Van olyan 10.000 lakosú település a környéken – pl. Solymár –, ahol 1500 bejegyzett helyi vállalkozást tartanak nyilván, míg a 14.000 lakosú Vörösváron 1110-at... Pedig ráadásul Solymáron az iparüzési adó mértéke az adóalap 1,85%-a, míg Vörösváron csak 1,55%...

Ha jobb sorsot akarunk magunknak, erőt kell merítenünk a múlt sikereiből, tanulnunk kell más nemzetektől és más közösségektől – országosan és helyi szinten egyaránt –, javulnunk kell bölcsességben, bátorságban, áldozatkészségben, együttműködésben, összefogásban.

Tisztelt Hölgyeim és Uraim!

Az új magyar alkotmánytervezet preambuluma szépen összefoglalja mindazt, ami erősítheti egymás iránti bizalmunkat és szolidaritásunkat, és hozzásegíthet minket ahhoz, hogy felnőjünk 1848-as elődeink lelkeségéhez és saját korunk követelményeihez.

Ma 2011. március 15-én, néhány héttel az új magyar alkotmány megszületése előtt mivel is fejezhetném be beszédemet, mint ennek a preambulumnak szép és emelkedett soraival, amelyeket mi Pilisvörösváriak is – mint Magyarország legnagyobb lélekszámú német ajkú közössége – ugyanolyan büszkén vallhatunk magunkénak, mint minden magyar ember. A preambulum így hangzik:

ISTEN, ÁLDD MEG A MAGYART!

Mi, a magyar nemzet tagjai, az új évezred kezdetén, felelősséggel minden magyarért, kinyilvánítjuk az alábbiakat:

Büszkék vagyunk arra, hogy Szent István királyunk ezer évvel ezelőtt szilárd alapokra helyezte a magyar államot, és hazánkat a keresztény Európa részévé tette. Büszkék vagyunk országunk megmaradásáért, szabadságáért és függetlenségéért küzdő őseinkre. Büszkék vagyunk a magyar emberek nagyszerű szellemi teljesítményeire. Büszkék vagyunk arra, hogy népünk évszázadokon át harcokban védte Európát, s tehetségével, szorgalmával gyarapította annak közös értékeit.

Elismerjük a kereszténység nemzetmegtartó szerepét. Becsüljük országunk különböző vallási hagyományait. Ígérjük, hogy megőrizzük az elmúlt évszázad viharaiiban részekre szakadt nemzetünk szellemi és lelki egységét. Vállaljuk, hogy örökségünket, a magyar kultúrát, egyedülálló nyelvünket, a Kárpát-medence emberalkotta és természetadta értékeit ápoljuk és megóvjuk. Felelősséget viselünk utódainkért, ezért anyagi, szellemi és természeti erőforrásaink gondos felhasználásával védelmezzük az utánunk jövők életfeltételeit. Hisszük, hogy nemzeti kultúránk gazdag hozzájárulás az európai egység sokszínűségéhez. Tiszteljük más népek szabadságát és kultúráját, együttműködésre törekszünk a világ minden nemzetével.

Valljuk, hogy az emberi lét alapja az emberi méltóság. Valljuk, hogy az egyéni szabadság csak másokkal együttműködve bontakozhat ki. Valljuk, hogy együttélésünk legfontosabb kerekei a család és a nemzet, összetartozásunk alapvető értékei a hűség, a hit és a szeretet. Valljuk, hogy a közösség erejének és minden ember becsületének alapja a munka, az emberi szellem teljesítménye. Valljuk az elesettek és a szegények megsegítésének parancsát. Valljuk, hogy a polgárnak és az államnak közös célja a békesség, a biztonság, a rend, az igazság, a szabadság kiteljesítése. Valljuk, hogy valódi népuralom csak ott van, ahol az állam szolgálja polgárait, ügyeiket méltányosan, visszaélés és részrehajlás nélkül intézi.

Tiszteletben tartjuk történeti alkotmányunk vívmányait és a Szent Koronát, amely megtestesíti Magyarország alkotmányos állami folytonosságát. Nem ismerjük el történelmi alkotmányunk idegen megszállások miatt bekövetkezett felfüggesztését. Tagadjuk a magyar nemzet és polgárai ellen a nemzeti szocialista és kommunista diktatúrák uralma alatt elkövetett embertelen bűnök elévülését. Nem ismerjük el az 1949. évi kommunista alkotmány jogfolytonosságát, amely egy zsarnoki uralom alapja volt, ezért kinyilvánítjuk annak érvénytelenségét. Egyetértünk az első szabad Országgyűlés képviselőivel, akik első határozatukban kimondták, hogy mai szabadságunk a világkommunizmust halálra sebző 1956-os forradalmunkból és szabadságharcunkból sarjadt ki. Hazánk 1944. március tizenkilencedikén elveszített állami önrendelkezésének visszaálltát 1990. május másodikától, az első szabadon választott népképviselő megalakulásától számítjuk.

Valljuk, hogy a huszadik század erkölcsi megrendüléshez vezető évtizedei után múlhatatlanul szükségünk van a lelki és szellemi megújulásra. Bizunk a közösen alakított jövőben, a fiatal nemzedékek elhivatottságában. Hisszük, hogy gyermekeink és unokáink tehetségükkel, kitartásukkal és lelkierejükkel ismét nagyra teszik Magyarországot. Alaptörvényünk jogrendünk alapja; szerződés a múlt, a jelen és a jövő magyarjai között; élő keret, amely kifejezi a nemzet akaratát, azt a formát, amelyben élni szeretnénk. Mi, Magyarország polgárai készen állunk arra, hogy országunk rendjét a nemzet együttműködésére alapítsuk.”

Adja Isten, hogy így legyen!

Köszönöm, hogy meghallgattak.

Pilisvörösvár, 2011. március 15.